

УКРАЇНА

(19) UA (11) 35789 (13) A

(51) 6 G01N33/48

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІОПИС
ДО ДЕКЛАРАЦІЙНОГО ПАТЕНТУ
НА ВИНАХІДвидається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ДІАГНОСТИКИ СТУПЕНЯ АКТИВНОСТІ ТА ФОРМИ ГЕНЕРАЛІЗАЦІЇ ОБЛІТЕРУЮЧОГО ЕНДАРТЕРІЇТУ

(21) 98094746

(22) 08.09.1998

(24) 16.04.2001

(33) UA

(46) 16.04.2001, Бюл. № 3, 2001 р.

(72) Мартинець Петро Андрійович

(73) Український науково-дослідний інститут промислової медицини

(57) Спосіб діагностики ступеня активності та форми генералізації облітеруючого ендартеріїту шляхом визначення холодових аглютининів в сироватці крові взятої з руки хворого, тестовими еритроцитами нульової групи, який відрізняється тим, що додатково беруть кров з вени ноги і результати дослідження сироватки на наявність холодових аглютининів руки та ноги зіставляють, при наявності 13-50 еритроцитів в одному агрегаті та титрі розведення сироватки, взятої з ноги, в межах 1024-524288 і більше, а в сироватці крові, взятої з руки, - відповідно дорівнюють - 2-7 та 16-128 - діагностують облітеруючий ендартеріїт (ОЕ) високого ступеня активності, з мінімальною формою генералізації, при наявності 13-50 еритроцитів в

одному агрегаті і титрі розведення сироватки крові, взятої із ноги, - 1024-524288, а взятої із руки - відповідно - 8-12 та 256-512 - діагностують ОЕ високого ступеня активності з помірною формою генералізації, а при наявності 13-50 еритроцитів в агрегаті, при титрі розведення сироватки - 1024-524288, як крові ноги, так і руки, діагностують ОЕ високого ступеня активності максимальної форми генералізації, і якщо в агрегаті налічується в середньому 8-12 еритроцитів при титрі розведення сироватки взятої з ноги - 256-512, а з руки - відповідно - 2-7 та 16-128, діагностують ОЕ помірного ступеня активності з мінімальною формою генералізації, а при наявності 8-12 еритроцитів в середньому в одному агрегаті і титрі розведення сироватки 256-512, взятої з ноги і руки, діагностують ОЕ помірного ступеня активності та помірної форми генералізації, при кількості тестових еритроцитів в одному агрегаті 2-7, і титрі розведення сироватки - 16-128 діагностують ОЕ мінімального ступеня активності з мінімальною формою генералізації.

Винахід відноситься до медицини, а саме - до ангіології, може бути використаний в кардіології, профпатології, гематології.

Відомий спосіб діагностики холодової аглютинації тестових еритроцитів в сироватці, що ґрунтується на якісній оцінці. Тобто, коли аглютинація еритроцитів видима тільки через лупу, ставлять один плюс в дужках, простим оком - плюс без дужок, більш груба - два плюси, лоскутчаста аглютинація - трьома і в вигляді суцільної плівки при нажигненні пробірки - чотири плюси (див.: Холодовые агглютинины / Под ред. А. Гиттера и Л. Хейльмеера // Справ. по клиническим функциональным исследованиям. - М.: Медицина, 1966. - С 181 - 182).

Однак така оцінка аглютинації поверхнева, не кількісна, і діагностують таким способом не всі форми аглютинації, котрі порушують в тій чи іншій мірі мікроциркуляцію і ускладнюються гемолізом еритроцитів, що сприяє розвитку передтромботичного стану і навіть веде до тромбозу, в залежності від ступеня аглютинації і генералізації при облітеруючому ендартеріїті.

В основу винаходу поставлена задача розробити спосіб діагностики ступенів активності та форму генералізації облітеруючого ендартеріїту (ОЕ) шляхом взяття крові із вени не тільки руки, а й ноги, кількісної оцінки реакції на холодові аглютиніни, співставлення результатів для визначення поширеності аглютинації еритроцитів в організмі хворого, що дасть можливість підвищити точність діагностики, контролювати ефективність лікування, запобігти гемолізу еритроцитів та тромбозу судин.

Поставлена задача вирішується тим, що в спосіб діагностики ступеня активності та форми генералізації ОЕ шляхом взяття крові із вени руки, якісної оцінки реакції на холодову аглютинацію, додатково беруть кров із вени ноги і виконують дослідження на дану реакцію сироватки крові ноги та руки, кількісну оцінку реакції холодової аглютинації та порівнюють значення параметрів аглютинації, і якщо в агрегаті налічується в середньому 13-50 еритроцитів, титр розведення сироватки крові, взятої із вени ноги, в межах 1024-524288, а в сироватці крові, взятої із вени руки, - відповідно -

2-7 та 16-128 - діагностують ОЕ високого ступеня активності, локалізованої форми з мінімальною генералізацією, при наявності в агрегаті в середньому 13-50 еритроцитів, титру розведення сироватки крові, взятої із вени ноги, в межах 1024-524288, а в взятій із вени руки - відповідно - 8-12 та 256-512 - діагностують ОЕ високого ступеня активності, локалізованої форми з помірною генералізацією, при наявності в агрегаті 13-50 еритроцитів, титру розведення сироватки в межах 1024-524288, як в крові, що взята із вени ноги, так і рук, діагностують ОЕ високого ступеня активності з максимальною генералізацією, при наявності в агрегаті в середньому 8-12 еритроцитів, титру розведення сироватки - 256-512, як в крові, взятої із вени ноги, так і руки, діагностують ОЕ помірного ступеня активності з помірною генералізацією, при наявності в агрегаті в середньому 8-12 еритроцитів, титру розведення сироватки 256-512 крові, взятої із вени ноги, а взятої із вени руки, - відповідно 2-7 та 16-128 - діагностують ОЕ помірного ступеня активності локалізованої форми з мінімальною генералізацією, при наявності 2-7 еритроцитів в одному агрегаті та титру розведення сироватки 16-128 як крові, взятої із вени ноги, так і руки, діагностують ОЕ низького ступеня активності з мінімальною генералізацією.

Спосіб здійснюється таким чином. В штатив ставлять по 10 пробірок для сироватки крові руки та ноги. Дослідження крові ноги та руки проводять паралельно. Всього ставлять 20 пробірок. В пробірки розливають по 0,3 мл фізіологічного розчину. Потім в перші з них додають по 0,3 мл сироватки крові хворого і піпеткою переносять з кожної попередньої в наступну пробірку по 0,3 мл аж до пробірки № 10, в котрих оставляють по 0,6 мл вмісту. Це ті пробірки, в котрі не будуть внесені тестові еритроцити, їх відставляють в сторону. щоб в тому випадку, коли в 9-ти пробірках титр не буде досягнуто, можна було б продовжити ряд розведення. Після цього штатив з пробірками ставлять в льодову баню і в кожну пробірку додають по 0,3 мл 2% суспензії тестових еритроцитів і старанно перемішують. Після 8-годинного перебування з холодильнику штатив з пробірками поміщають в льодову баню і вираховують результати. Кожну пробірку 2-3 рази обережно нахилиють, поки не прийде в рух осадок. Беруть піпеткою вміст кожної пробірки по порядку. наносять краплю на предметне скло, охолоджене в льодовій бані не менше 3-5 хв вивчають наявність кількості агрегатів холодової аглютинації в 1-2 полях зору, рахують кількість тестових еритроцитів в кожному агрегаті, потім вираховують середню кількість тестових еритроцитів всіх агрегатів.

І коли холодова аглютинація тестових еритроцитів в сироватці крові, взятої з ноги проявляється агрегатами, в яких налічується в середньому 13-50 і більше еритроцитів, титр розведення їх в межах 1024-524288 і більше, а в сироватці крові, взятої із вени руки, - відповідно - 2-7 і 16-128 - діагностують ОЕ високого ступеня активності, локалізована форма з мінімальною генералізацією, а при наявності в агрегаті в середньому 13-50 еритроцитів в титру розведення сироватки крові, взятої із вени ноги в межах 1024-524288, а із вени руки - відповідно 8-12 та 256-512 - діагностують ОЕ високого ступеня активності локалізованої форми з помірною гене-

ралізацією, при наявності з агрегаті 13-50 еритроцитів, титру розведення сироватки в межах 1024-524288, як в крові, взятої з вени ноги, так і руки - діагностують ОЕ високого ступеня активності з максимальною генералізацією, при наявності в агрегаті в середньому 8-12 еритроцитів, титру розведення сироватки 256-512 як в крові, взятої із вени ноги, так і руки - діагностують ОЕ помірного ступеня активності з помірною генералізацією, при наявності в агрегаті в середньому 8-12 еритроцитів з, титру розведення сироватки 256-512 крові, взятої із вени ноги. а взятої із вени руки, - відповідно 2-7 та 16-128 діагностують ОЕ помірний ступень активності локалізованої форми з мінімальною генералізацією і при наявності 2-7 еритроцитів в агрегаті та титру розведення сироватки - 16-128 як крові, взятої із вени ноги, так і руки - діагностують ОЕ низького ступеня активності з мінімальною генералізацією.

Спосіб пояснюється наступними прикладами.

Приклад 1. Хворий Г-ов. 62 років, прохідник, підземний стаж 22 роки, діагноз: облітеруючий ендартеріїт нижніх кінцівок, II-A стадія. За даними дослідження крові, взятої із вени ноги, кількість еритроцитів в одному агрегаті - 15, титр розведення сироватки - 1024 і крові, взятої із вени руки - відповідно дорівнює 4 та 16.

Висновок: ОЕ високого ступеня активності, локалізованої форми з мінімальною генералізацією.

Приклад 2. Хворий П-нюк, 47 років, прохідник, підземний стаж 20 років, діагноз: облітеруючий ендартеріїт нижніх кінцівок та рук. II-B стадія. Результати дослідження сироватки крові на холодову аглютинацію: в одному агрегаті в сироватці крові, взятої з ноги було в середньому 13 тестових еритроцитів, титр розведення сироватки дорівнював 1024, в сироватці крові, взятої із вени руки, - відповідно - 8 та 512.

Висновок: ОЕ, високого ступеня активності, локалізованої форми з помірною генералізацією.

Приклад 3. Хворий Н-ов 39 років, підрильник, підземний стаж 16 років, діагноз: облітеруючий ендартеріїт нижніх кінцівок та рук, II-A стадія. Результати дослідження сироватки крові ноги на холодову аглютинацію дозволили виявити в середньому в одному агрегаті 17 еритроцитів, та титр їх розведення дорівнював 524288, в сироватці крові руки - відповідно 13 та 262144.

Висновок: ОЕ високого ступеня активності, максимальна генералізована форма.

Приклад 4. Хворий О-ник, 54 років, прохідник, підземний стаж 20 років, діагноз: облітеруючий ендартеріїт нижніх кінцівок, III стадія. В результаті дослідження сироватки крові, взятої з ноги, на наявність холодової аглютинації знайдено: еритроцитів в одному агрегаті - 9, титр розведення сироватки - 123; в сироватці руки - відповідно - 7 - 62.

Висновок: ОЕ мінімального ступеня активності, локалізованої форми з мінімальною генералізацією.

Всього обстежено 41 хворого на облітеруючий ендартеріїт, із них 21 (51,0%) осіб з високим ступенем активності та різною за формою генералізації, 12 (29,0%) осіб з помірним ступенем активності, з помірною та мінімальною генералізацією 8 (19,0%) осіб - з мінімальним ступенем активності та мінімальною генералізацією.

Запропонований спосіб простий в здійсненні, підвищує точність діагностики в 92%, а разом з цим і ефективність патогенетичного лікування хво-

рих на ОЕ та якість профілактики даної ангіопатії у шахтарів та неорганізованого населення.

ДП "Український інститут промислової власності" (Укрпатент)
Україна, 01133, Київ-133, бульв. Лесі Українки, 26
(044) 295-81-42, 295-61-97

Підписано до друку _____ 2001 р. Формат 60х84 1/8.
Обсяг _____ обл.-вид. арк. Тираж 50 прим. Зам. _____

УкрІНТЕІ, 03680, Київ-39 МСП, вул. Горького, 180.
(044) 268-25-22
